

Віталій ПЕТРЕНКО,
д. техн. н., професор,
заслужений діяч науки і техніки України
каф. інтелектуальної власності
Національної Металургійної академії України
Тарас ВОЛКОВ,
здобувач кафедри управління проектами,
Національної Металургійної академії України

ПРОБЛЕМИ ПРИЙНЯТТЯ ЕФЕКТИВНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Україна, декларуючи наміри вступити до Європейської спільноти, продовжує залишатися країною з несприятливим правовим кліматом. Незавершеність судової реформи, швидка зміна регуляторного оточення, бурхливий розвиток електронних технологій та електронних послуг, – все це ознаки швидкого зміни стану зовнішнього середовища проекту.

У такому нестабільному середовищі керівники органів внутрішніх справ (далі ОВС) повинні швидко реагувати на навколишні зміни і знаходити нові рішення для досягнення стандартів ефективної діяльності. В роботі пропонується аналіз питань методології вироблення та реалізації управлінських рішень ОВС, проблема забезпечення їх ефективності з урахуванням особливостей правоохоронної діяльності в українському нестабільному оточенні.

Питання методології розробки та реалізації управлінських рішень ОВС та проблема забезпечення їх ефективності надзвичайно актуальні на сьогоднішній день. У програмних документах МВС України не існує однозначного тлумачення щодо поняття «ефективність управлінських рішень». Сутність поняття «ефективність рішень» незмінно розширюється та змінюється.

Спеціалісти інших предметних галузей часто визначають ефективність критеріями досягнення мети. Але для демократичного суспільства суттєвими є шляхи, засоби і наслідки досягнення цілей. Оскільки будь-яке управлінське рішення ОВС у практичній площині повинні оцінюватися, в першу чергу з точки зору їх соціальних наслідків. Поряд із соціальними результатами при досягненні мети повинні враховуватися також політичні, економічні, правові, етичні, виховні та інші наслідки, які не завжди можуть бути очевидними та передбачуваними із необхідною точністю.

Одним із аспектів удосконалення адміністративної діяльності є підвищення обґрунтованості рішень, які приймаються, їх оптимізація. Як правило, під оптимізацією розуміється покращення, удосконалення чого-небудь [1]. У вітчизняній літературі поняття «оптимальність» найчастіше розглядається в рамках описової моделі. Оскільки система управління та зовнішнє середовище її функціонування можуть мати деяку кількість можливих

станів.. В залежності від конкретного стану зовнішнього середовища та характеристик об'єктів управління, система буде функціонувати по-різному, і ступінь реального досягнення мети буде неоднаковим. Очевидно, що із загальної кількості можливих станів системи має існувати такий, при якому вона буде найкращим чином виконувати покладені на неї функції, тобто забезпечувати досягнення своїх цілей. Такий стан називають оптимальним по відношенню до зовнішнього середовища. Для системи із чітко заданими функціональними залежностями, які в сучасній літературі з управління називаються «жорсткими», знаходження оптимальних рішень стає можливим шляхом використання методів, що полегшують даний процес. «Жорсткі» технічні системи мають замкнений характер і тому знаходження параметрів, які впливають на оптимальність рішення, значно простіші порівняно із соціальними системами.

Практично всіма дослідниками процедури прийняття управлінських рішень, етап визначення мети виступає в якості початкового, тому можна виділити першу методологічну помилку при визначенні їх оптимальності. Наприклад, при проведенні заходів щодо охорони громадського порядку під час масових заходів із залученням членів громадських формувань, що складає управлінське рішення ОВС у відносинах з населенням, для пошуку найкращого способу розгортання сил та засобів може бути використаний метод лінійного програмування. Він дозволяє знайти варіант мінімальних витрат часу на подібні дії. Майбутній же стан системи, в даному випадку, буде залежати від кількості пунктів збору, задіяних сил та засобів, від вибору кордонів їх розгортання та інших параметрів, які повинен заздалегідь визначити суб'єкт управління. Отже, якщо стан системи, що планується буде далеким від оптимального, то навіть знаходження найкращого варіанту досягнення цілей управління не призведе до бажаних результатів.

Особливого значення сьогодні набуває формування професійних компетенцій працівників ОВС, що спричинені визначеним курсом України на інтеграцією у Європейський Союз та відповідними трансформаційними процесами в суспільстві. Уже можна стверджувати, що Європейський правовий простір характеризується такими ознаками: управління на основі права; принципи пропорційності, правової впевненості, захисту законних очікувань, відсутності дискримінації; право на проведення слухань під час процесу прийняття адміністративних рішень, на одержання допомоги протягом перехідного періоду; справедливі умови доступу до адміністративних судів, відповідальність державного управління незалежно від укладання контракту [2]. Для забезпечення докорінних змін у правовій діяльності ОВС країни, урахувавши світові тенденції на гармонізацію інтересів усіх зацікавлених сторін, гуманізацію управління, перехід до застосування механізмів самовдосконалення, першочерговими повинні бути зміни саме в такий галузі управління як методи та засоби прийняття управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Європейські орієнтири адміністративного реформування в Україні : монографія / кол. авт. : Бакуменко В. Д. (кер. авт. кол.), Гогіна Л. М., Козюра І. В. [та ін.] ; за заг. ред Бакуменка В. Д., Князева В. М. – К. : НАДУ, 2005. – 172 с.
2. Європейський досвід державного управління: курс лекцій / уклад. : О.Ю.Оржель [та ін] ; за заг. ред. О.Ю.Оболенського [та ін]. – К. : НАДУ, 2007. – 76 с.